

Afasie

Afasie is een **taalstoornis** als gevolg van **niet-aangeboren hersenletsel (nah)**. Veel mensen krijgen **afasie** door een **beroerte**. Afasie kan ook komen vanwege een **ongeluk**, **hersentumor** of **infectie**. Taal heb je nodig om te **communiceren**. Bij afasie zijn er problemen met het **produceren** en **begrijpen** van taal.

Zo kunnen er **problemen** zijn met:

- Begrijpen

- Spreken

- Lezen

- Schrijven

Wat merk je van afasie?

Problemen met het **begrijpen** van taal

- Je begrijpt niet goed wat de ander tegen je **zeft**
- Je begrijpt niet goed wat je **leest**

Problemen met het **produceren** van taal

- Je kunt **niet goed zeggen** wat je wilt
- Je kunt het juiste **woord** niet **vinden**
- Je kunt niet goed **opschrijven** wat je bedoelt

Afasie is bij iedereen **anders**. De vorm en de ernst van de afasie kunnen erg **verschillen** per persoon. Dit is afhankelijk van waar de **schade** in de hersenen zit. Sommige mensen hebben alleen moeite met het vinden van woorden, maar begrijpen alles goed. Andere mensen hebben moeite met spreken én begrijpen.

Gevolgen in het dagelijks leven

- Moeite met het voeren van **gesprekken**

- Problemen met **telefoneren**

- Moeite met het **lezen** van de krant, een boek of tijdschrift

- Problemen met het doen van de **administratie**

- Moeite met **schrijven** of **typen** van berichten (appen, e-mailen)

- De **tv** of **radio** niet goed kunnen volgen

- **Hobby** of **werk** niet meer kunnen doen als voorheen

- Verandering van de **rol** binnen het **gezin**

Afasie heeft impact op het **leven**. Niet alleen op je eigen leven maar ook op het leven van je **omgeving**. **Iedereen** moet **inspanning** leveren en zich **aanpassen** om de communicatie zo goed mogelijk te laten slagen.

Herstel

Afasie is voor iedereen anders. Het **verloop** van afasie is daardoor ook voor iedereen **verschillend**.

Factoren die mogelijk van invloed zijn op **herstel**:

- **Leeftijd**
- Type **hersensletsel**
- **Ernst** van het **hersensletsel**
- **Ernst** van de **afasie**

Bijna altijd is er **na** het **ontstaan** van de afasie enig **herstel** van de taal. De mate en snelheid van herstel verschilt per persoon. Het **meeste** herstel in taal vindt plaats in de **eerste 3 maanden** na het hersensletsel. Er zijn meestal **geen grote veranderingen** meer **na 6 maanden**.

Je kunt samen met je omgeving nieuwe **vaardigheden** leren waardoor je **beter** met elkaar kunt **communiceren**.

Logopedie

De logopedist bespreekt met jou hoe de communicatie gaat. Vervolgens worden er taaltests afgenomen. Hierbij wordt samen gewerkt met het **afasieteam**. Na dit taalonderzoek **bespreekt** de logopedist de resultaten met jou. Het is belangrijk dat je **zelf** aangeeft waar je aan wilt werken.

Doel van de logopedie is:

- De taal zoveel mogelijk verbeteren met gerichte **taaloefeningen**.
- Leren om via een **andere manier** de taal te verbeteren: bijvoorbeeld een omschrijving geven als je een woord niet kunt zeggen.
- **Leren omgaan** met afasie.
- **Je omgeving adviezen** geven over hoe ze met je kunnen communiceren.
- **Ondersteunende manieren** van **communiceren** aanleren.

Bijvoorbeeld:

- Aanwijzen
- Gebaren maken
- Teken
- Schrijven
- Communicatie hulpmiddel

Naast individuele therapie kun je ook deelnemen aan therapie in een **groep**: communicatiegroep, computergroep en schrijfgroep.

Adviezen

Hoe kun je op een andere manier duidelijk maken als praten niet goed lukt?

Lukt spreken niet goed?

- **Wijs** naar iets of iemand waarover je iets wilt zeggen
- Maak een **gebaar**
- Maak een **tekening**
- **Schrijf** het woord op
- Gebruik je **communicatiehulpmiddel**

Lukt spreken wel maar heb je woordvindproblemen?

- **Omschrijf** het woord dat je wilt zeggen. Bijvoorbeeld: Je kunt niet op het woord 'citroen' komen. Dan kan je zeggen: "Het is fruit, het smaakt zuur, het is geel."
- Gebruik een **ander** woord dat hetzelfde betekent (huis = woning).
- Maak een **gebaar** of **tekening**.
- **Wijs** aan waarover je iets wilt zeggen.

Algemene communicatieadviezen voor de gesprekspartner

- Neem de **tijd** voor een gesprek.
- Ga op een **rustige plek** zitten. Zet radio en televisie uit.

- Maak **oogcontact** en let goed op **(gezicht)mimiek**, **(stem)intonatie** en **gebaren**.
- Geef duidelijk het **onderwerp** van het gesprek aan.
- **Spreek rustig** en in korte zinnen, benadruk de belangrijkste woorden.
- **Schrijf** de belangrijkste woorden op.
- Vraag **één ding tegelijk**. Dus niet: “Wil je koffie of thee?”
Maar: “Wil je koffie?”

Tips om de persoon met afasie te helpen om zich te uiten

- **Verbeter** iemand met afasie **niet**. Het is belangrijker dat de boodschap overkomt, dan dat hij of zij correct spreekt.
- Iemand met afasie heeft vaak meer tijd nodig om iets duidelijk te maken. Wees dus geduldig en **geef** hem/haar de **tijd**.
- Stimuleer tot **aanwijzen**, **gebaren** en/of **tekenen**.
- Stimuleer tot **schrijven**.
- Let op **gezichtsuitdrukking/mimiek** en **lichaamstaal**.

Tips om te zorgen dat de persoon met afasie je zo goed mogelijk begrijpt

- Spreek **rustig**, duidelijk en in korte zinnen. Vermijd kinderlijke taal.
- Gebruik eventueel **tekeningen**, **afbeeldingen** of **foto's** om het onderwerp te verduidelijken.

- **Benadruk** de **belangrijkste** woorden. Dit kan met je stem of met gebaren.
- **Schrijf** de belangrijkste **woorden** op, vooral als het om belangrijke mededelingen gaat, zoals een afspraak.
- **Ondersteun** het gesprek. Wijs aan waarover gesproken wordt, maak een tekening of een gebaar.
- Vraag of zeg één ding tegelijk.

Bronvermelding:

www.afasienet.com

Informatieboek: Hoe nu verder met afasie?

Richtlijn diagnostiek en behandeling van afasie door AfasieNet, SAN en NVLF

Voorlichtingsklapper afasie door SAN/AVN

Aanvullende informatie

www.afasienet.com

Er zijn op YouTube verschillende filmpjes te vinden over afasie.
Met een **QR-scanner** kom je meteen bij de juiste filmpjes. Deze zijn
veelal gratis te downloaden voor IOS en Android.

Wat is afasie?

Oorzaak van afasie

**Als een ander afasie heeft (voor partners /
familieleden)**

Taal is complex

Herstel van afasie

Afasie en relaties

Rijndam

Postbus 23181

3001 KD Rotterdam

010 - 241 24 12

info@rijndam.nl

www.rijndam.nl

Augustus 2026